

Ανακοίνωση αποτελεσμάτων ICCS 2022 για το ερωτηματολόγιο μαθητών/μαθητριών για χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το ερωτηματολόγιο μαθητών/μαθητριών για χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης της έρευνας ICCS 2022 στόχο είχε τη μέτρηση πτυχών πολιτικής αγωγής και πολιτότητας, λαμβάνοντας υπόψη τα κοινωνικά και πολιτικά θέματα τα οποία οι συμμετέχουσες χώρες θεώρησαν ως σχετικά για την περιοχή της Ευρώπης. Συγκεκριμένα, το ερωτηματολόγιο συνέλεξε πληροφορίες για τις στάσεις και τις συμπεριφορές των μαθητών/μαθητριών σε σχέση με σύγχρονα θέματα (π.χ. αειφόρος ανάπτυξη, μετανάστευση, διακρίσεις και συνεργασία μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών κ.ά.), καθώς και για πτυχές που συμπεριλήφθηκαν σε προηγούμενους κύκλους της έρευνας (π.χ. αναμενόμενη συμμετοχή στις εκλογικές διαδικασίες σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, το αίσθημα των μαθητών/μαθητριών σε σχέση με την Ευρωπαϊκή τους ταυτότητα κ.ά.).

Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε σε δεκαοχτώ χώρες της Ευρώπης (Βουλγαρία, Κροατία, Κύπρος, Εσθονία, Δανία, Γαλλία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ολλανδία, Νορβηγία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία και Σουηδία) και σε δύο γερμανικές περιοχές North Rhine-Westphalia και Schleswig-Holstein, οι οποίες λειτούργησαν ως σημείο αναφοράς. Συγκεκριμένα, συμμετείχαν 66000 μαθητές/μαθήτριες ηλικίας περίπου 14 ετών (Β΄ Γυμνασίου) και γύρω στους/στις 33000 εκπαιδευτικούς από 2800 σχολεία (Γυμνάσια) σε αυτές τις Ευρωπαϊκές χώρες.

Τα κύρια αποτελέσματα που προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο μαθητών/μαθητριών για χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης της έρευνας ICCS 2022 συνοψίζονται πιο κάτω και οργανώνονται σε έξι θεματικές ενότητες.

1. Το αίσθημα των μαθητών/μαθητριών σε σχέση με την Ευρωπαϊκή τους ταυτότητα

- Οι περισσότεροι/ες Ευρωπαίοι/ες δεκατετράχρονοι/ες μαθητές/μαθήτριες εξέφρασαν ένα δυνατό αίσθημα σε σχέση με την Ευρωπαϊκή τους ταυτότητα. Κατά μέσο όρο, ποσοστό 95% των μαθητών/μαθητριών δήλωσαν ότι βλέπουν τους εαυτούς τους ως Ευρωπαίους.
- Σε σύγκριση με προηγούμενους κύκλους της έρευνας, τα αποτελέσματα έδειξαν μια βελτίωση στο αίσθημα των μαθητών/μαθητριών σε σχέση με την Ευρωπαϊκή τους ταυτότητα.
- Η πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών από τις Ευρωπαϊκές χώρες ανέφερε ότι αισθάνεται κομμάτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης (81%) και ότι ήταν περήφανοι/περήφανες που η χώρα τους ήταν μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (91%).
- Σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, οι μαθητές/μαθήτριες που εξέφρασαν υψηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης στα πολιτικά συστήματα, έτειναν να έχουν πιο δυνατό το αίσθημα της Ευρωπαϊκής τους ταυτότητας.

Στην περίπτωση της Κύπρου, ποσοστό 87% των Κύπριων μαθητών/μαθητριών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι βλέπουν τους εαυτούς τους ως Ευρωπαίους, ποσοστό 74% ότι αισθάνεται κομμάτι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και 85% ότι ήταν

περήφανοι/περήφανες που η χώρα τους ήταν μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και στις τρεις περιπτώσεις σημειώνονται χαμηλότερα ποσοστά, σε σχέση με τον μέσο όρο των υπόλοιπων συμμετεχουσών χωρών.

2. Στάσεις των μαθητών/μαθητριών απέναντι στην ελεύθερη διακίνηση των ευρωπαϊών πολιτών στην Ευρώπη

- Η πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών υποστήριξε την ελεύθερη διακίνηση των ευρωπαϊών πολιτών στις χώρες της Ευρώπης, παρόλο που τα αποτελέσματα εισηγούνται τη σημαντική στήριξη των νέων προς τη θέσπιση νέων κανονισμών.
- Κατά μέσο όρο, ποσοστό μεγαλύτερο του 90% των μαθητών/μαθητριών στήριξε ότι το να επιτρέπεται στους Ευρωπαίους πολίτες να εργάζονται οπουδήποτε στην Ευρώπη κάνει καλό στην οικονομία της Ευρώπης (95%) και ότι πρέπει να επιτρέπεται στους Ευρωπαίους πολίτες να εργάζονται οπουδήποτε στην Ευρώπη (93%).
- Σε όλες τις χώρες, οι μαθητές/μαθήτριες που προέρχονταν από υψηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και αυτοί/αυτές με υψηλότερα επίπεδα γνώσεων πολιτικής αγωγής, τοποθετήθηκαν περισσότερο θετικά σε σχέση με την ελεύθερη διακίνηση στην Ευρώπη, συγκριτικά με τους/τις μαθητές/μαθήτριες που προέρχονταν από χαμηλότερο κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και με χαμηλότερα επίπεδα γνώσεων πολιτικής αγωγής.

Στην περίπτωση της Κύπρου, ποσοστό 92% των μαθητών/μαθητριών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε ότι το να επιτρέπεται στους Ευρωπαίους πολίτες να εργάζονται οπουδήποτε στην Ευρώπη κάνει καλό στην οικονομία της Ευρώπης και ποσοστό 88% δήλωσε ότι πρέπει να επιτρέπεται στους Ευρωπαίους πολίτες να εργάζονται οπουδήποτε στην Ευρώπη. Και στις δύο περιπτώσεις σημειώνονται χαμηλότερα ποσοστά, σε σχέση με τον μέσο όρο των υπόλοιπων συμμετεχουσών χωρών.

3. Στάσεις των μαθητών/μαθητριών απέναντι στη συνεργασία ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές χώρες

- Οι μαθητές/μαθήτριες υποστήριξαν τη συνεργασία μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών για σκοπούς προστασίας τους περιβάλλοντος και την υιοθέτηση κοινών πρακτικών στην Ευρώπη. Το 92% των μαθητών/μαθητριών συμφώνησε με τη δήλωση ότι οι Ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να προωθούν μια βιώσιμη, προς το περιβάλλον, οικονομική ανάπτυξη.
- Η πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών υποστήριξε την υιοθέτηση κανονισμών για την αποφυγή και καταπολέμηση της τρομοκρατίας (92%). Η πλειοψηφία των μαθητών/μαθητριών υποστήριξε, επίσης, την αναγνώριση των ακαδημαϊκών προσόντων που κατακτά ένα άτομο και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες (91%).
- Στις περισσότερες χώρες, οι μαθητές/μαθήτριες που προέρχονταν από υψηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και με υψηλότερες γνώσεις πολιτικής αγωγής υποστήριζαν περισσότερο τη συνεργασία ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα και την υιοθέτηση κοινών πολιτικών.

Στην περίπτωση της Κύπρου, οι μαθητές/μαθήτριες που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι οι Ευρωπαϊκές χώρες πρέπει να προωθούν μια βιώσιμη, προς το περιβάλλον, οικονομική ανάπτυξη (88%). Η πλειοψηφία των Κύπριων μαθητών/μαθητριών υποστήριξε την υιοθέτηση κανονισμών για την αποφυγή και καταπολέμηση της τρομοκρατίας (84%). Η πλειοψηφία των Κύπριων μαθητών/μαθητριών υποστήριξε, επίσης, την αναγνώριση των ακαδημαϊκών προσόντων που κατακτά ένα άτομο και σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες (89%). Και στις τρεις περιπτώσεις σημειώνονται χαμηλότερα ποσοστά, σε σχέση με τον μέσο όρο των υπόλοιπων συμμετεχουσών χωρών.

4. Προσδοκίες μαθητών/μαθητριών για το μέλλον της Ευρώπης

- Οι μαθητές/μαθήτριες είχαν θετικές προσδοκίες για το μέλλον της Ευρώπης, όσον αφορά στην ισχυρότερη συνεργασία ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές χώρες, την ενδυνάμωση της δημοκρατίας, τη βελτιωμένη πρόσβαση των φτωχών ανθρώπων στα συστήματα υγείας και τον αυξημένο αριθμό γυναικών ανάμεσα στους πολιτικούς ηγέτες.
- Πολλοί/πολλές μαθητές/μαθήτριες εξέφρασαν τις ανησυχίες τους σε σχέση με τις κοινωνικοοικονομικές διαφορές, τη φτώχεια και την ανεργία. Ποσοστό 73% των μαθητών/μαθητριών δήλωσε ότι είναι πιθανό ή πολύ πιθανό να δημιουργηθούν στο μέλλον μεγαλύτερες οικονομικές διαφορές μεταξύ των πλούσιων και φτωχών χωρών στην Ευρώπη.

Στην περίπτωση της Κύπρου, ποσοστό 79% των Κύπριων μαθητών/μαθητριών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε ότι είναι πιθανό ή πολύ πιθανό να δημιουργηθούν στο μέλλον μεγαλύτερες οικονομικές διαφορές μεταξύ των πλούσιων και φτωχών χωρών στην Ευρώπη, ποσοστό υψηλότερο από τον μέσο όρο των υπόλοιπων συμμετεχουσών χωρών.

5. Στάσεις μαθητών/μαθητριών απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση

- Οι μαθητές/μαθήτριες εξέφρασαν θετικές στάσεις απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσον αφορά στον ρόλο της να προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ελευθερία του λόγου, να καθορίζει κοινούς κανόνες και νομοθεσίες, καθώς και να ενδυναμώνει την ειρήνη και την οικονομία. Κατά μέσο όρο, 83% των μαθητών/μαθητριών συμφώνησε με τη δήλωση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση καθιστά την Ευρώπη ένα ασφαλές μέρος για να ζει ένα άτομο.
- Πολλοί/Πολλές μαθητές/μαθήτριες από τις συμμετέχουσες χώρες εξέφρασαν αρνητικές στάσεις απέναντι σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Οι πτυχές που οι μαθητές/μαθήτριες θεωρούσαν πιο αρνητικές για την ΕΕ ήταν εκείνες που αφορούσαν στην άνιση κατανομή της εξουσίας μεταξύ των κρατών μελών, με την υπεροχή των πλουσιότερων κρατών μελών (72%), στο υψηλό κόστος των θεσμικών οργάνων της ΕΕ (68%) και στη μεγάλη διάρκεια που απαιτείται για την εφαρμογή των νομοθετικών διαδικασιών (68%).
- Κατά μέσο όρο, στις περισσότερες συμμετέχουσες χώρες, οι μαθητές/μαθήτριες με υψηλότερο κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και οι μαθητές/μαθήτριες με

υψηλότερα επίπεδα γνώσης πολιτικής αγωγής έτειναν να έχουν πιο θετικές στάσεις απέναντι στην ΕΕ.

Στην περίπτωση της Κύπρου, ποσοστό 79% των Κύπριων μαθητών/μαθητριών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση καθιστά την Ευρώπη ένα ασφαλές μέρος για να ζει ένα άτομο. Επιπλέον, ποσοστό 76% των Κύπριων μαθητών/μαθητριών αναφέρθηκε στην άνιση κατανομή της εξουσίας μεταξύ των κρατών μελών, με την υπεροχή των πλουσιότερων κρατών μελών, στο υψηλό κόστος των θεσμικών οργάνων της ΕΕ (81%) και στη μεγάλη διάρκεια που απαιτείται για την εφαρμογή των νομοθετικών διαδικασιών (76%). Στις τρεις από τις τέσσερις περιπτώσεις σημειώνονται υψηλότερα ποσοστά, σε σχέση με τον μέσο όρο των υπόλοιπων συμμετεχουσών χωρών.

6. Εμπιστοσύνη μαθητών/μαθητριών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αναμενόμενη συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών στις Ευρωπαϊκές εκλογές

- Το 61% των μαθητών/μαθητριών από όλες τις χώρες ανέμενε να συμμετέχει στις Ευρωπαϊκές εκλογές. Ωστόσο, οι προσδοκίες τους για να ψηφίσουν στις Ευρωπαϊκές εκλογές μειώθηκαν σε σχέση με τις προσδοκίες που είχαν το 2016 (58% το 2022 σε σύγκριση με 64% το 2016 – τα αποτελέσματα αφορούν τις χώρες που συμμετείχαν και στους δύο κύκλους της έρευνας).
- Περισσότεροι από τους/τις μισούς/μισές μαθητές/μαθήτριες από τις συμμετέχουσες χώρες εξέφρασαν την «απόλυτη» ή «αρκετά μεγάλη» εμπιστοσύνη προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (61%) και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (62%). Η εμπιστοσύνη των μαθητών/μαθητριών προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, επίσης μειώθηκε το 2022 σε σύγκριση με το 2016.
- Κατά μέσο όρο, η εμπιστοσύνη των μαθητών/μαθητριών στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς ήταν υψηλότερη από την εμπιστοσύνη τους στις εθνικές κυβερνήσεις των χωρών τους (51%).
- Η αναμενόμενη συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών στις εθνικές εκλογές ήταν, κατά μέσο όρο, υψηλότερη από τις προσδοκίες των μαθητών/μαθητριών για να ψηφίσουν στις Ευρωπαϊκές εκλογές.

Στην περίπτωση της Κύπρου, το 55% των Κύπριων μαθητών/μαθητριών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε ότι ανέμενε να συμμετέχει στις Ευρωπαϊκές εκλογές. Επιπρόσθετα, οι Κύπριοι/Κύπριες μαθητές/μαθήτριες εξέφρασαν εμπιστοσύνη προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (52%) και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (51%). Τέλος, η εμπιστοσύνη των Κύπριων μαθητών/μαθητριών στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς ήταν υψηλότερη από την εμπιστοσύνη τους στην εθνική κυβέρνηση της χώρας τους (46%), όπως παρατηρείται και στις υπόλοιπες συμμετέχουσες χώρες. Η αναμενόμενη συμμετοχή των Κύπριων μαθητών/μαθητριών στις εθνικές εκλογές ήταν 66%, αρκετά υψηλότερη από τις προσδοκίες των Κύπριων μαθητών/μαθητριών για να ψηφίσουν στις Ευρωπαϊκές εκλογές (55%). Σε όλες τις περιπτώσεις, σημειώνονται χαμηλότερα ποσοστά, σε σχέση με τον μέσο όρο των υπόλοιπων συμμετεχουσών χωρών.